

bij het op-
lat te geven,
men, worden
andere wor-
wachende
nd te maken
us Christus.
het woon-
mz., noodig
gereed ge-
pendopo
orberend
ing en niet
tijen, welke
ing van een
taating kon
den gezocht
en zieken-
beschrijving
a ingang van
ten geplaatst
heid wordt
offeren voor

in mijn plan
comen; toch
grooting van
nlijke huur-
g. De eerste
e tweede op
de uitgaven
veer / 1900

lat zou zich
alen, waar-
n uitgegeven
er reeds op
laatste een
huisjongen
gemakkelijk
en zijn.

oemde wijze
aken. Hoe
thans voor
ene wijze te
laatste tijd
etende, wat
nde komen,
oest worden,
weel geheel
rie, eenmaal
opnieuw in
a oek dezen
rdje ter op-
moet eerst

lat wij, voor
om wij zulk
welken weg
te bereiken.
ling. Stelsel-
teleurstellen
e groote uit-
hoevel niet
ijn.

elt in haar
ending als:
eherlijking
vreeze die
ij heel deen
ind voor de

lijden heb-
de ploeg
en leeringen
zo het toch
gane te blij-
danken, die
mekeer van
in voortgaan
g.

een tak van
meer begint
ilburg vond
Zending te
ingen dien-
stelling in
in onze

ber-No. van
de Medische
e goed zulk
e nemen en
aangehaald
g, maar vol-
oending ont-
ers van verre
en en Mo-
invloed van
stelijk leven,
skunt.

ngenoomde
te Poerwo-
fiden-Java.
vlooiing den
a woning en
il zoude vin-
uw.

ik van ver-
adgevingen
arts ontvan-
trin eens te
e dingen te
mes en het

en, en wan-
kon men te
middelen
niet goed
behandeling
echt op het
ok het mes
t, onder de
ik er van
oorgeesteld
erstukken:
zwegen.

g? juist het
oerzeg was.
de gebracht,
ikmiek tot
verbonden
an dag tot
deren mor-
d werd ge-
ken avonds
r t eenige
ne besluite
e mate van
godsdienst
ing neerzet

n van een
ge hier in
n; en t is
e Zending
t. Met het
oit eenige
steeds van

de zijde der patienten mocht ondervinden, over-
trof verre die, welke ik in Europa gezien heb.
Niet alleen te Poerworedjo, maar ook te Solo
deed ik later dezelfde ervaring op. Als Toewan-
dokter Christen werd ik bij rijk en arm toege-
laten en werden de deuren voor mij ontsloten.
Zoo wel de fanatieke Mohammedaan als de neder-
verschillige Boedhist kwam mijne hulp inroepen.
Het lijdt dus geen twijfel, dat de Medische
Zending een krachtig voorbereidend hulpmiddel
is om ingang tot en aanraking met de bevolking
te verkrijgen.

Wanneer men daarbij bedenkt, dat vooral in
steden als Djocja en Solo de bevolking zedelijk
en maatschappelijk diep gezonken is. Het volk
is daar verwoest door de opium, hoerij en
spel, en is in slavernij geketend aan zijne drijvers,
die er van trachten te halen wat er van te halen is.

Solo is tot nog toe voor directen Zending-
arbeid gesloten; doch Djocja daarentegen is
reeds nu voor jaren aan de zorg der Gerefor-
meerde kerken toebetrouwd.

Met vrijmoedigheid kon ik dan ook thans
met deze dringende bede tot de Gereformeerde
kerken in Nederland:

«Steun door uw gebied en gaven de Medische
Zending op Midden Java».

Uw di. Broeder in Christus,
J. G. SCHIEBER,
Zending-arts.

Is dit niet uitnemend?

Vorkiezing in het kerkelijke.

II.

Wat is oorzaak geweest, dat de Gerefor-
meerde kerken, na zoo beslist en helder
het eenig ware beginsel op den voorgrond
te hebben geplaatst, dat de aanwijzing van
mannen voor het ambt van de geloovigen
zelven behoort uit te gaan, nochtans in
de praktijk dat beginsel verloochend, en
daarna die verloochening van beginsel met
schijnredenen goedgepraat hebben?

De oorzaak hiervan lag in het allengs
binnensluipen van het denkbeeld der volks-
kerk.

Zoodra men eenmaal, in strijd met Belij-
denis en Catechismus, de kerk niet meer
als een vergadering van geloovigen in het
midden der wereld ging verstaan, maar be-
doelde dat *heel de bevolking* in de kerk
moet worden opgenomen, werd het de
ongerijmdheid zeive nog langer van een
«vergadering der geloovigen» te spreken.
Zonder iemand te na te komen, stond het
toen toch al spoedig vast, dat in de kerk
een gemengde massa werd opgenomen, die
men volstrekt niet erkende, omdat ze ge-
loovig *waren*, maar van wie men beproe-
ven wilde, of men er, met zeer reiktelijke
opvatting, geen geloovigen van zou kunnen
maken.

De kerk hield alzoo op de «vergadering
der geloovigen» te zijn, en werd een insti-
tuut in het midden der wereld, om al het
landsvolk in zekeren kerkelijken band te
houden.

Tot deze beschouwing en opvatting nu
zijn ook de Gereformeerde kerken hier te
lande ten slotte overgegaan, onder den drang
van drieërlei motief.

Voor eerst het motief der politieke nood-
zakelijkheid. Wat men niet zelf in zijn kerk
opnam bleef Roomsche, en wat Roomsche
bleef was bondgenoot van de groote Euro-
peesche macht, die het destijds op den
overgang van onze nationale zelfstandig-
heid toeliede. Ten einde zich als natie te
sterken, heeft men daarom al spoedig den
weg ingeslagen, om zooveel mogelijk lieden
in zijne kerk op te nemen. Ja in Dreute
en elders heeft men ze er, bijna met mili-
tair geweld, toe gedwongen.

Een tweede motief lag in de nadering
der Roomsche idee, alsof de kerk, ook als
instituut, het geheele terrein van het natio-
nale leven moest dekken. De Roomsche
denkbeelden over den Doop vonden daar-
door opnieuw ingang, en men begon te ver-
langen, dat de burgerlijke en de kerkelijke
gemeente even ver strekken zouden. Immers
de Overheid bleef ook bij den nieuwen stand
van zaken geroepen, om zich in het kerke-
lijke te mengen. Ook het onbekeerde, en
buiten bekeering wgstervende leven, moest
niettemin uitwendig gekerstend worden.

En het derde motief eindelijk school in
de zucht, die al spoedig insloep, om alnu
kerkelijk gelijke macht uit te oefenen als
de Roomsche kerk vroeger had uitgeoefend.

Door deze motieven gedreven is men toen
gaan onderscheiden tusschen het uitwendig
en het inwendig genadeverbond, niet in dien
goeden zin, dat men met onzen Catechismus
belijdt, hoe er in het instituut der kerk altoos
hypocrieten te duchten zijn, maar in dien
principiële zin, dat alle geestelijke eischen
voor het behooren tot het kerkelijk instituut
wegvielen, en men de geestelijke kerk zocht
in een kleinen kring van «wezenlijk geloov-
igen» die invloed ten goede op de ande-
ren poogden uit te oefenen.

De vraag hoe bij zulk een stand van
zaken de heiligheid der kerk te hand-
haven, is toen nogmaals opgelost op
soortgelijke wijze, waarop ze tot oplossing
kwam in de dagen van Cyriacus.

Men nam aan, dat de leeraars, opzieners
en diakenen wel tot de wezenlijke geloov-
igen zouden behooren, dat zij de geeste-
lijke kern in de kerk vormen, en conclu-
deerde nu, dat de kerk uit dien hoofde
het veiligst zou staan, zoo aan dezen
kleinen kring de beschikking gegeven werd
over de ambten.

Immers al verwilderde dan ook de massa
der kerk, en al was haar meerderheid
gansch ongeestelijk, nauwelijks uitwendig
belijdend, en in de wereld verstrengeld, de
opzieners en armverzorger konden dan noch-
tans waken, dat *de leiding* in handen bleef
van het getrouwe deel der gemeente.

Niet zozeer uit zucht, om den baas te
spelen, maar met oprecht verlangen, om
waar de kerk dreigde te verwilderen, voor
goede en deugdelijke bezetting der amb-
ten te waken, is toen het stelsel opgeko-

men, om de feitelijke bevoegdheid ten
deze over te brengen bij den kerkeraad,
en het recht der gemeente *allego pro forma*,
zooover het ging, te eerbiedigen.

Dat zoo en niet anders metterdaad de
gang der gedachten en de stuwkracht der
beginselen was, blijkt op overtuigende wijze
uit het notoire feit, dat men in kleine ge-
meenten de oude wijze van verkiezing be-
staan liet, maar in alle groote plaatsen ze
veranderde.

In kleine dorpen, waar men den toestand
overzien kon, waar weinig keuze was, en
de predikant zedelijken invloed over alle
leden uitoefende, zag men in de verkiezing
van de gemeentelieden geen bezwaar.

Maar in groote gemeenten dorst men het
niet langer aan. Men kon daar aan de
wereldsche massa de beslissing niet in han-
den geven. Dit zou er al spoedig toe ge-
leid hebben, dat men met allerlei ketterische
gevoelens in het ambt kwam, en dat aan de
kerk vijandige geesten over haar te beschik-
ken kregen.

Daarom heeft men toen in te talrijke ker-
ken de verkiezing van de gemeentelieden aan
een kant gezet, en onder veel schoonen
schijn een stelsel van coöptatie ingevoerd,
dat feitelijk leiden moest en geleid heeft tot
een oligarchie in onze kerken.

Dit werkte nu uitnemend, zoolang in dien
kleinen kring, die de macht in handen kreeg,
het geloof stand hield en geestelijke ernst
den toon aangaf. Maar natuurlijk, zoodra
ook in dien kleinen kring het bederf eerst in-
sloep, en toen allengs de overhand ver-
keerde, was de ongeestelijke tirannie die toen
vanzelf hieruit geboren moest worden stuit-
end.

Zoo is dan ook metterdaad het ongeloof
allengs machtig in de kerken geworden, de
geloovigen zijn teruggedrongen, en de coöpt-
atie die oorspronkelijk bedoelde, de ker-
ken zuiver en heilig te houden, heeft ten
slotte tot niets anders geleid, dan om juist
het Verbond Gods door de ambten zelve
te laten ontheiligen.

Hoe goed dus ook het stelsel, dat mede in
onze Kerkenordening staat, bedoeld zij ge-
weest, en hoezeer het een tijdlang zeer zeker
de kerken geschrapt heeft, toch mag niet
verheeld: 1°. dat het in strijd was met het
beginsel, en 2°. dat het ten slotte een middel
in de hand van ongeloof en wereldsin
is geworden, om de kerken te verderven.

Onze visschers.

Engeland gaf opnieuw het voorbeeld.
Om zijn visschersvloot ook godsdienstig
te verzorgen, bracht het uit particulier
initiatief geld genoeg saam, om duse-
naamde kerk-schepen in te richten, die de
grote visschersvloot verzelden, en gele-
genheid boden, om de manschap in gods-
dienstoefening, onder goede leiding, saam te
brengen.

Zelfs liep er een gerucht, dat deze En-
gelsche vereeniging op het punt stond,
zich ook het lot van onze visschers aan te
trekken.

Toen echter hebben gelukrijke wijze eenige
Gereformeerde kerkeraden aan de kust zich
deze zaak aangezien, en reeds rijpen
de plannen, om welhaast een geschikt
schip aan te koopen, te verbouwen, te be-
mannen en het ten dienste van onze eigen
visschersvloot uit te zenden.

Ons eeresalut aan hun energie en kloeken
moed!

Het denkbeeld is uitnemend, en hoe
sneller het wordt verwezenlijkt hoe beter.
Maanden lang drijven onze haringbuisen
en loggerschepen op de Engelsche kus-
ten. Jagerschepen brengen wel den gewan-
gen buit over, maar de manschap keert
niet voor na afloop van den vangsttijd
huiswaarts.

Is het dan niet kostelijk, dat voortaan
de visschersvloot verzeeld zal worden door
een vaartuig van tamelijke afmeting, waar
men Zondags, en ook op andere dagen,
na afloop van arbeid saam zal komen, en
waar een dienaar des Woords en een arts
hun zullen opwachten, om ze naar ziel en
lichaam te verzorgen?

Voor al de saamvoeging van geestelijken
en geneeskundigen dienst is hier zoo aanbe-
velingswaardig. Wie krank werd op de vis-
schersvloot miste dusver alle medische hulp,
en lag troosteloos in een donker kot.

En nu te denken dat er eerlang een in-
richting zal zijn met goede bedden en
zorgzame verpleging, om onder medisch
toezicht, de zieken op te nemen, wijst
op een keer, die het medelijdend hart goed
doet.

Zelfs twijfelen we niet, of en de reede-
rijen en ten deele ook de gemeenteraden
zullen bereid worden gevonden, de kosten
van dezen medischen dienst te helpen ver-
lichten.

Maar voor de kerk blijft natuurlijk hoofd-
zaak de *geestelijke verzorging*.

Hierbij nu kan men twee wegen in-
slaan.

Men kan of zonder officieelen Dienst des
Woords, een gelegenheid openen, om op
Zondags saam te komen, saam te zingen,
te bidden, en een stuk te lezen. Dit is de
oude usantie op de koopvaardij en nu nog
op onze oorlogsvloot gevolgd. Ook op
andere vloeten gaat het zoo, en men
weet hoe zelfs de keizer van Duitschland in
eigen persoon meer dan eens in zulk een
godsdienstoefening aan boord voorgeing.

Dit is de goedkoopste manier. De schip-
per gaat dan voor, en het maakt geen
kosten.

De andere methode is, dat men den
Dienst des Woords door deze of gene
kerk laat aanrichten, en alzoo «de ge-
loovigen vergadert».

Dit kost natuurlijk veel meer, maar het
strekt dan ook veel verder, en verdient
deswege bij zoo talrijke bemanning als onze
visschers vloot herbergt, stellig aanbeveling
en voorkeur.

Voor één schip kan men geen Dienaar
aanstellen, maar wel voor een geheele
vloot, en ook al valt het Kerk-schip wat
groot uit, de kerkzaal zal Zondags druk
bezet zijn.

Dan verkrijgt men niet alleen een soort
godsdienstige samenkomst of oefening, maar
een geregelde «vergadering der geloovigen»
met Bediening des Woords en der Sacra-
menten. Zeer geschiktelijk konden dan tevens
enkele schippers tot ouderlingen in hun
kerken benoemd worden, en deze aan den
Dienaar als gedeputeerden namens den
kerkeraad worden toegevoegd.

Daarbij zij men dan van den eenen kant
zoo ruimhartig en mild, als slechts even
mogelijk is, en stelde zijn kerk-schip open
voor al wie onder den Dienst des Woords
wil opkomen, en sluit niemand van het
heilig Avondmaal uit, dien men niet zou
moeten uitsluiten als men aan wal was.

Maar ook handhave men van meet af
de goede kerkelijke orde, opdat niet door
verkeerd aanvatten der zaak later allerlei
moeilijkheid rijze.

Wij voor ons zouden er zelfs de voor-
keur aan geven, dat de saamwerkende kerke-
raden van één bepaalden kerkeraad de in-
dienststelling lieten uitgaan. Het schip kan
dan saam bekostigd, en ook kan men saam
de regeling vaststellen, maar ge gaat altoos
het veiligst, zoo ge den Dienst als zoodanig
slechts van één met name aan te wijzen
kerkeraad laat uitgaan.

Zoo alleen kan de aan te stellen Dienaar
door een bepaalde kerk beroepen en in den
Dienst bevestigd worden; is zijn positie als
Dienaar behoorlijk geregeld; en is, bij op-
komende moeilijkheden, de weg aange-
wezen, om oplossing te zoeken. Het geldt
hier toch soortgelijke positie als in zake de
Zending.

Zulk een Dienaar moet niet de zaakge-
lastigde van veleer lichamen zijn. Hij
moet zijn eer en de waardigheid van zijn
ambt op voet van gelijkheid met alle overige
Dienaren bezitten, en onder de kerkege-
neen ook Classicaal kunnen meeleven.

Ook 's winters als hij thuis is, moet zijn
dienst zijn aangewezen.

Zoo telkens en telkens is men bij soort-
gelijke onderneming van achteren op moeilij-
heden komen te stuiten, die men aanvan-
kelijk niet voorzien had, dat het misschien
goed kan zijn, nu reeds hierop de aan-
dacht te vestigen.

De Gereformeerde Amerikaan.

Onder redactie van de heeren Beuker,
Van Hoogen en Ten Hoor, broeders in
heel Nederland bekend, is bij Hulst te
Grand-Rapids een nieuw tijdschrift ver-
schenen, dat den titel draagt van *De Gere-
formeerde Amerikaan*.

Over de moeilijke kwestie hoe het pro-
ces te leiden, waardoor de Nederlandsche
natie in Amerika een integreerend bestand-
deel van het Engelsch sprekend Amerika
kan worden, laat de redactie zich in dezer
voege uit:

Wat het doel en de strekking van dit
maandschrift betreft — wij stellen er prijs op
dat men dit wete — het is ons voor alle dingen te
doen, dat we, ook in Amerika, hebben en hou-
den eene werkelijk Gereformeerde kerk. Na-
tuurlijk dat deze de eerste jaren noodzakelijker
wijze nog van Nederlandsch, maar op den duur
van echt Amerikaansch type behoort te zijn, son-
der zich ook dan nog hare herkomst te scham-
en of hare relatie met de Gereformeerde ker-
ken in 't Moederland op te geven. Het zal te-
vens ons streven zijn, om alle Gereformeerden
van Nederlandsche afkomst, zooveel woonplaats
en taal dit gedoogen, in zulk een Gereformerd
kerkverband samen te brengen.

Om dit ideaal te bereiken, zal men zich voor
twee, onzes inziens even gevaarlijk, uitersten
dienen te wachten.

Voor eerst zal men moeten afzien van de dwaze
poging, om een klein Nederlandje in 't groote
Amerika te grondvesten, wat zeer onpraktisch
zijn zou, geestdoods en dat het mogelijk ware.
God heeft ons in Amerika geplant, dat wij vrij-
willig als ons tweede vaderland hebben aan-
vaard, nu moeten wij ook, zooveel in ons is,
ons als trouwe zonen van dit Vaderland open-
baren. En nu heeft het God bejaagd, om het
«Nieuw-Nederland» van weleer, door wapenge-
ruis van den Brit, in een «New-England», en
het «Nieuw Amsterdam» van toen in het «New
York» van thans te doen overgaan. Het is dus
zijn aanbiddelijk bestel, dat de landstaal van
Amerika niet is de Nederlandsche maar de En-
gelsche.

Van de andere zijde zal men zich moeten
wachten voor het te haastig Amerikaniseeren
van ons Nederlandsche volk, dat zich gedurende
de laatste vijftien tot zestien jaren in de bosschen
van Michigan en Wisconsin, op de prairien van
Illinois en Iowa, en waar niet al, heeft neerge-
zet. Die in deze zaak te snel wil voortgaan en
in stede van een natuurlijke, eene min of meer
broekastachtige ontwikkeling bevordert, zal niet
slechts ons volk zijn taal, zijn zeden en gewoen-
ten, maar tevens zijn degelijk karakter en straks
veel van zijn godsdienst doen verliezen. Alle
overhaastige en onnatuurlijke overleiding van
een volk in een geheel andere natie, moet zich
wreken door gebrek aan degelijkheid en aan
diepte van levensrust. De ervaring, opgedaan bij
het eerste en tweede geslacht van velen onzer
Hollandsche settlers is ten deze bijzonder leer-
rijk, tenzij men moedwillig de oogen sluit.
Haastige veramerikanisering bleek in de meeste
gevallen met verwildering en verwerdelijking
volkomen gelijk te staan. Wij zullen, tijdelijk
althans, twee talen moeten leeren.

De natuurlijke gang is deze:

a. Die uit het oude vaderland hier komen
denken en spreken Hollandsch, doch leeren en-
kele woorden en termen overnemen, om zich bij
de Amerikanen, die meestal zeer welwillend en
behlipszaam zijn, wat helaas van Engelsch-spre-
kende Hollanders niet altijd kan gezegd worden,
te kunnen redde.

b. De kinderen der settlers denken in hun
moedertaal, hetzij zuiver Nederlandsch of in het
Groningsch, Friesch of Zeeuwsch dialect; doch
spreken, vooral als ze hier geboren zijn, liefst
Engelsch; te meer, als ze zich hun dialect scha-
men en 't Hollandsch niet machtig zijn. Als ze
zich niet schamen. b.v. wanneer ze in de een-

zaamheid bidden, (gesteld dat ze dit doen) dan
doen ze het in 't Hollandsch.

c. De kindskinderen daarentegen verstaan over
't algemeen, jawel, nog 't Hollandsch, doch den-
ken en spreken in 't Engelsch.

d. De achterkleinkinderen verstaan in den re-
gel geen Hollandsch meer, tenzij ze er door
iets extra's toegebracht worden. Zij zijn gewone
Amerikanen en hebben dan meestal de valsche
schaamte voor hun afkomst met de eigenaardige
onhebbelijken der «would be» Amerikanen,
overwonnen. Natuurlijk dat er op dezen regel
uitzonderingen zijn. Bij studeeren dan b.v. gaat
dit proces vaak veel sneller; en bij een platte-
landsche bevolking menigmaal nog langzamer.

Zorgen nu de ouders dat hunne kinderen,
vooral op godsdienstig gebied, goed in 't Hol-
landsch leeren denken en hunne gedachten
leeren uitdrukken, en worden zij in de leer der
waarheid goed onderleerd, dan zullen zij vele
van bovenbedoelde gevaren van oppervlakkig-
heid en godsdienstloosheid voorkomen. En als
dan de tijd komt, dat ze hun geloofs- en ge-
dachteninhoud geleidelijk in de hun reeds eigen
geworden Engelsche taal dienen over te leiden,
dan zal er iets zijn om overgeleid te worden en
de eigenaardigheid van hun Nederlandsch ka-
rakter zal deels behouden blijven, en zich deels
op geleidelijke wijze aan den bloedsomloop van
't Amerikaansche volk hebben medegedeeld.

Op die wijze kan, onze erachtens, alleen met
grond worden verwacht, dat zich in den wild
bruiscenden stroom van 't Amerikaansche leven
eene werkelijk Gereformeerde kerk, die hoewel
van Hollandsche afkomst, tevens echt Ameri-
kaansch is, zal stand houden.

In het algemeen is dit juist opgevat.

Geen Nederlander willen blijven, als men
eenmaal Amerika als zijn tweede vaderland
aannam, maar ook niet terstond na over-
komst zijn Nederlandsch type minachtend
wegwerpen, om te poseeren als Amerikaansch
parvenu.

Er moet een tijd van overgang zijn, die
van geslacht op geslacht het werk der assi-
milering doet voortgaan, en ons bij die
assimilatie toch het talent niet uit het oog
doet verliezen, dat wij aan Amerika heb-
ben te brengen.

Duurzaam kan het Nederlandsch zich ook
in de prediking niet staande houden, maar
twee, drie geslachten moet dit stelsel nog
aanhouden, om, gelijk de redactie opmerkt,
en niet te spoedig het verband met Neder-
land te verliezen, en nog een tijdlang de
inwerking van wat hier gist, te kunnen
ondergaan.

Dit alles is uitnemend gezegd, en hoe
zuiverder in dit tijdschrift deze beginselen
beleden en bepleit worden, hoe vruchtbaar
der het orgaan zijn zal.

Toch blijft het helaas, een feit, dat de
moeilijkheid hier minder in het opzetten
der theorie, dan in haar toepassing op de
praktijk gelegen is.

En juist daarom hadden we wel gewild,
dat er in het Voorwoord ook nadruk was
gelegd op aansluiting aan de Gereformeerde
elementen in andere Amerikaansche kerken.

Toch straalt ook dit door in een tweede
stuk over *Verseidenheid en Eenheid* waarin
we deze schoone beschouwing vinden:

Ook wij als Gereformeerden uit Nederland
hebben hier eene roeping. Zullen wij daaraan
beantwoorden, dan moeten wij ons wachten voor
twee eenzijdigheden, die men tot heden niet altijd
vermeden heeft. Sommigen meenen, dat wij
verloochenen moeten en ophouden te zijn, wat
wij als Nederlandsche Gereformeerden zijn, om
in de Kerkelijke en Theologische wereld van
Amerika ingelijfd te worden en het stempel van
«Amerikaansch» te ontvangen. Anderen willen
absoluut blijven wat zij zijn, en in geen enkel
opzicht eenigszins anders en iets meer worden.
Zij willen hier een Nederlandsche Gereformeerde
Kerk en Theologie hebben en houden, en stoo-
ten daarom alles wat Amerikaansch is met weer-
zin van zich af. De eene verloochent wat hij is,
en wordt daardoor niets. De ander wil niets
meer worden dan hij is, en — versterkt. Beide
snijden de ontwikkeling af. Wie zichzelf als
Nederlandsch Gereformeerde verloochent en weg-
werpt, wordt geen Gereformeerde Amerikaan;
en wie niets anders wezen wil dan een
Nederlandsch Gereformeerde, wordt nooit een
Gereformeerde Amerikaan.

Evengoed als de Gereformeerden uit Engeland
en Duitschland, hebben de Gereformeerden uit
Nederland in Amerika eene roeping te vervullen.
Ja, wij durven zeggen, vooral de Gereformeerden
uit Nederland. Dit is niet een door ons opge-
worpen los denkbeeld. Het is in de geschiede-
nis van Amerika gegeven. Nu ook de weten-
schap in ons land zich hoe langer hoe meer
begint te ontwikkelen, komt er ook in toene-
mende mate meer zin voor historische studie.
Dit is een gunstig verschijnsel, een voorwaarde
van gezonde wetenschap. Een volk en eene kerk,
die niet naar hun verleden vragen, maar dat ver-
geten, hebben geen toekomst. Deze historische
studie heeft in de laatste jaren duidelijk doen
uitkomen, welk een invloed de Nederlandsche
Gereformeerden in Amerika reeds hebben uit-
geoefend. Doch als de Nederlandsch Gerefor-
meerde zichzelf overboord werpt, kan hij als
zoodanig geen invloed meer uitoefenen, en kan
hij ook door God niet gebruikt worden als een
samenstellend element voor een toekomstige,
meer karakteristieke Amerikaansche Gerefor-
meerde Kerk en Theologie. Hij begint dan met
niets te zijn, en kan dus tot niets gebruikt wor-
den. Hij breekt den ontwikkelingsgang af; hij
smijt den band met het verleden door; wat
God hem gegeven heeft, werpt hij weg, wat
God hem gemaakt heeft, wil hij niet meer zijn;
hij is ondankbaar, hoogmoedig, eigenwijs. In
de Gereformeerde wereld van Amerika is hij
niets, wordt hij niets en doet hij niets. Ook dit
is in de geschiedenis van vele Nederlanders in
Amerika al duidelijk uitgekomen. Als Gerefor-
meerden, die in Amerika hunne afkomst verlooch-
nen, hebben als Gereformeerden geene
toekomst, en beantwoorden hier niet aan hun
goddelijke roeping.

Ten wil wij ons dus voor deze eenzijdigheid
moeten wachten, zij ons oog echter even wijd
geopend voor het gevaar, dat ons van de andere
eenzijdigheid dreigt. De Nederlandsche Gere-
formeerden, die slechts willen blijven wat zij
zijn, en niets meer willen worden, begrijpen ook
niet hunne goddelijke roeping in Amerika. Zij
willen in Amerika op zichzelf blijven staan. Zij
willen een Gereformeerde Kerk en Theologie in
een eigen afgesloten kring. Zij willen eigenlijk
van Amerika een tweede Nederland maken. Zij
zijn het eigenlijk niet eens met den Heere, die
hier een zelfstandige, een eigen Amerikaansche

natie heeft gevormd. Zij willen doen alsof zij
nog in Nederland waren. Dit is eene groote
vervalsing. Zij zijn in Amerika. Alleen in Ne-
derland kan een volk en een Gereformeerde
kerk zijn met een Nederlandsche type; in
Amerika is dit voor de toekomst onmogelijk.
Wil men dat toch, dan is men niets meer dan
een emigranterkerk, die uitsterft, wanneer
aan de emigratie ophoudt. Zij is dan slechts
een doorgangshuis, om het Gereformeerde volk
aan de eene zijde binnen te laten, en na korter
of langer tijd het eerstvolgende of het tweede
geslacht aan de andere zijde er weer uit te zien
gaan Amerika in.

Van deze gezonde beginselen uitgaande,
komt ge, mits de practijk u niet in den
steek late, ver.

Uit de Pers.

Over de onlangzame gerezen kwestie, of in een
predikatie ook de sociale vraagstukken aan de
orde moeten komen, laat Dr. Gaspen zich in
de *Bazuin* aldus uit:

Voor zoover ik er iets van begrijp, verstaat men
door sociale preeken: preeken, waar heel weinig in
voorkomt van hemel en hel of van het leven na
dit leven, en heel veel van het aardisch leven, van
grondbeest, loon en arbeidsduur, pensioenen, ver-
zekeringen, gelijkheid en ongelijkheid, rijkdom en
armoede, en dat men het licht der Schrift over alle
deze dingen laat schijnen, de plichten der menschen,
vooral der rijken en aanzienlijken, ernstig aantoon-
t, en alles ter sprake brengt, wat de mensch, als
mensch, behoort te hebben en te genieten gedu-
rende zijn bestaan op deze aarde, dat loopt van zijn
wieg tot het graf.

Nu is het best mogelijk, dat ik spoedig vernem,
er niets van te begrijpen. Zulk een kennisgeving
zou mij niets verwonderen, en ik zal er mij dan
ook stil bij neerleggen. Sprak men van socialistische
preeken, ik zou er mij duidelijker voorstelling van
kunnen vormen.

Nu echter meen ik, dat Gereformeerde Bijbelsche
preeken nog altijd het eenig goede soort is, van-
ouds als zoodanig bekend, en dat het echte Evan-
gelie datgene is, waar Paulus van zegt: hetwelk is
niet naar den mensch.

Niet naar den mensch, maar geheel en al naar
den mensch, voor den *geheelen* mensch, beide naar
ziel en lichaam, voor zijn leven op aarde en geheel
zijn *aardisch bestaan*, maar altijd in verband met het
eewige leven en den staat en toestand na den dood.
Een prediking, waarin de ziel van het lichaam,
het aardische van het hemelsche *geheelen* wordt
heeft mij nooit aangetroffen. Zij kwam mij voor on-
natuurlijk, valsche geestelijk, onschijnbaar te zijn.
Ik hield steeds van de leliën des velds, de vogelen
des hemels, de heerlijkheid van Salomo, het gevoel
voor het schoone en verheven koninklijke der koningin
van het Zuiden; en zag, in mijn verbeelding, ook
den armen, krachten Job, zich krabbende met een
potscher, en den armen Lazarus aan de poort des
rijken, knikkens zoekend, die van des rijken tafel
vielen, terwijl de honden kwamen, lekkende zijn
svoren. Ik heb den schoonzoon van Jacob nooit
mogen lijdén, die de rijk beladen kameelen van
Abraham ziede, kon in zij geregende des Heeren!
en er niets op tegen had, dat zijn zuster de vrouw
weel van Abraham eenigen erigenaam. Bij het
licht van Gods Woord heb ik acht gegeven op
mijzelf en de menschen, en de kleine wereld,
waarin ik mij moest bewegen, en ik heb dezelfde
karakter, dezelfde valscheden, hetzelfde geulicheit,
dezelfde wanverhoudingen teruggevonden, als in de
Heilige Schrift genoemd en getekend worden. Ter
plaatse des gerichts zag ik ook goddeloosheid, en
dat het niet zelden den rechtvaardigen ging naar

van de beginselen die Gods Woord ons hier-
voor aanwijst? En of de Dienst des Woords
niet geroepen is, om ook die beginselen in het
licht te stellen en bij de gemeente te sterken?
En voor zoover men nu met sociale preeken
dit laatste bedoeld heeft, achten we ze even
plichtmatig als de predikatie over de onder-
scheidene geboden, met hun beteekenis voor ons
maatschappelijk leven.
En dat bedoelt Ds. Gispin toch ongetwijfeld
ook.

Officiële Berichten.

Met verkorting uit het Kerkblad van 26 Maart.
DEP. CORR. MET DE OVERHEID.

L. S.
Deputaten van de Gereformeerde kerken
voor de Correspondentie met de Hooge Over-
heid vestigen de aandacht van kerkeraaden op
het volgende:

Menige kerkeraad ontving in de vorige maand
van den ontvanger der directe belastingen een
aanslagblijfje om een zekere som grondbelasting
te betalen voor kerk, of voor pastorie, of voor
beide, over het jaar 1897. Staat echter die
belastingen niet op naam van een of meer kerk-
eraaden, of op naam van een vereniging, of op
naam van de kerkelijke kas, maar op naam van
de Gereformeerde kerk (of de gemeente) zelf,
dan geschiedt die aanslag onwettig en kan de
kerk er vrij van komen. Vandaar dat de jongste
Generale Synode van Middelburg, die no. 6 van
art. 178 harer acta, besluit: »de kerkeraaden er
op te wijzen, dat zij voor kerk en pastorie,
zide op naam van kerk en pastorie, overeenkom-
stig art. 259 der Wet van 26 Mei 1870, vrij-
dom van grondbelasting kunnen verkrijgen.

Naar dat art. der wet kan dit ook verkregen
worden voor gebouwen, uitsluitend dienende voor
kerk, alsmede voor begravingplaatsen.

Om een of ander te verkrijgen heeft de kerk-
eraad:

a. van den betrokken ontvanger te vragen
een dubbel van zijn aanslagblijfje;

b. een adres, op ongeschied papier, op te stel-
len, in hoofdzaak, van den volgende inhoud:

Aan Gedeputeerde Staten van
de Provincie

De kerkeraad van de Gereformeerde kerk
te, als zoodanig wettig bij de Re-
gering bekend naar de Wet van 10 Sept. 1853
(Staatsblad no. 102), neemt door dezen de vrij-
heid, onder overlegging van een dubbel van het
aanslagblijfje, op grond van art. 51 no. 1 der
Wet van 26 Mei 1870 (Staatsblad no. 82), Uw
college beleeft bij te verzoeken hem ontheffing
en verdere vrijstelling van dien aanslag te ver-
leenen, aangezien hij dezen in strijd acht met
letter b [en c] annex de laatste alinea van art.
25 der genoemde Wet.

Met verschuldigde hoogachting,
namens den Kerkeraad voornoemd,
..... Voorzitter.
..... Scriba.

den Maart 1897.
De beide stukken in één coert op te zen-
den binnen 3 maanden na de afkondiging van
het kerkblad (zie voor dezen datum achter het
belastingblijfje) onder het volgende adres: Aan
Gedeputeerde Staten van de Provincie
te

Aann. Van letter c. der wet mag in het adres
dan alleen sprake zijn, wanneer ook of slechts
ontheffing voor begravingplaatsen wordt gevraagd.
Voor kerk, pastorie of kosterwoning is het vol-
doende, dat in het adres letter b wordt vermeld.

Namens Deputaten voornoemd,
M. NOORDTJY, Scriba.

(Deputaten achten het nuttig, dit nogmaals onder
de aandacht te brengen.)

Buitenland.

Rusland. De predikant Dalton over
het Stundisme.

Met gretigheid werd eenigen tijd geleden het
werk van de bekende Engelschschrijver »Hesba
Stretton», »De groote lijdensweg» naar het einde
der negentiende eeuw», gelezen, waarin niet al-
leen Russische toestanden naar het leven wor-
den voorgesteld, maar waarin ook het lijden
van de secte der Stundisten met levendige kleu-
ren wordt geschilderd. Ook gaf de Duitse predi-
kant Keller, onder het pseudoniem van Ernst
Schill, een verhaal in het licht onder den titel
van: »Het zout der aarde», dat veel waarde heeft,
omdat Keller zich persoonlijk kon overtuigen van
het lijden der Stundisten. Nu is er in het
laatst van het vorig jaar een studie van den
Petersburger-predikant Hermann Dalton versche-
nen, tot titel dragende: »Het Stundisme in Rus-
land». Studien en herinneringen. Het is een
uitgewerkte voordracht, die de schrijver te Glas-
gow gehouden heeft op het Panpresbyterian
Concili.

De schrijver is op zijn weg dikwijls in aan-
raking gekomen met de Stundisten. In 1867
werd het eerst van uit Odessa bericht omtrent
het optreden der secte, terwijl daarbij de Gere-
formeerde gemeente van Rohrbach als brand-
punt werd aangeduid. Maar reeds in 1862
woonde Dalton in genoemd kerspel een
»Stunde», of ure des gebeds bij, gelijk die wel
meer gehouden werden onder de Duitse kolo-
nisten van Swabische oorsprong. Hij bemerkte
toen, dat uit het genaburde dorp Onowa twee
Russische dagloners de samenkomst met groote
aandacht bijwoonden. Het vijfde, het gemeen-
schappelijk gezang, het eenvoudig en ver-
standig uitgelegde Woord Gods, maakten op de
harten der eenvoudigen een magtigen indruk.
De levensernst, de broederlijke gemeenschap,
die welvaart van de broeders, die onderlinge
eefeningen des gebeds (Stunden) hielden, schenen
hun toe als het goddelijk zegel op hun doen.
Het tweetal Russische dagloners werd aanslan-
ding, dat men ook onder de leden der Grieksche
kerk »Stunden» ging houden. Een levendige
strooming ging door de gouvernementen Cherson
en Kijew. Het spreekt wel vanzelf, dat deze
beweging niet verborgen blijven kon. De vruchten
van een geloof, dat door middel van het
Evangelie gewerkt was, werden weldra openbaar.
De Stundisten der Grieksche-orthodoxe kerk waren
niet van plan, om hun kerk te verlaten; maar
de kerk kon ze niet dragen.

Daarom werden zij genoodzaakt, om zich als
secte te openbaren. Als wegberijder voor het
Stundisme kon men, volgens Dalton, noemen het
oude Russische Bijbelgenootschap, dat van
1823—1825 gewerkt heeft, en het nieuwere
Russische Bijbelgenootschap, dat van 1862
in stilte, en van af 1867 openlijk aan den arbeid
is getogen; ook de voortdurende werkzaamheid
van het Britsch en Buitenlandsch Genootschap,
en voorts de arbeid van het in 1814 opgericht
Russisch Tractaatgenootschap, dat na lange
slaap in 1875 tot nieuw leven ontwaakte.

Wellicht zou, naar menschelijke berekening,
het Stundisme hooger vlucht genomen hebben,
indien het te beschikken had over een theolo-
gisch ontwikkeld corps van leeraren. Zelf te
zorgen voor de opleiding van predikanten was
hun onmogelijk, in aanmerking genomen den
tegenstand, dien zij van de overheden van Kerk
en Staat ondervonden. Het was den Stundisten
door de wet gansch onmogelijk gemaakt, om
zich aan te sluiten aan de Duitse-Evangelische
gemeente. Want in Rusland kan men nog wel
verdragen, dat iemand van huis uit bijv.
Lutherisch of Gereformeerd is, bij zijn religie
blijft en daarvan openlijk belijden doet, doch
het wordt niet geduld, dat iemand van de Grieksche
staatskerk overgaat tot de Lutherische kerk.
De predikant, die iemand zou toelaten tot de
Heeren Avondmaal die vroeger tot de Grieksche
kerk heeft behoord, loopt gevaar eerst ge-
schorst en eindelijk bij herhaling naar Siberië
verbanen te worden.

De Baptisten van Duitsland en Zweden
meenden nu in het troebel water te moeten gaan
vissen. In St. Petersburg was men blijde, dat
de Baptisten zich wilden gaan bemoeien met de
Stundisten, en men meende, dat dezen in staat
zouden zijn, om de beweging van het Stundisme
ten bate der Grieksche-orthodoxe kerk tot staan
te brengen. De overheid gaf den predikers der
Baptisten het recht, om propaganda te maken
voor hunne denkbeelden, hetgeen zij der Lu-
therische kerk steeds had onthouden. Het Baptis-
tisme droeg met kracht en anhelid midden
Rusland binnen. In het jaar 1871 werd een der
baanbrekers van het Stundisme, Rastushin, ge-
doopt. Sedert dien tijd zijn de Stundisten in
twee partijen verdeeld, de Baptisten en de oude
Stundisten. De Baptisten stonden sloten zich
naar aanen, maakten zich openlijk van de
Griekschekerk los, namen ook een kerkorden-
ning aan en gingen een eigen tijdschrift uitge-
ven. In 1883 kwamen de afgevaardigden van
35 Stundistengemeenten te St. Petersburg samen.
Daar kwam men tot de overtuiging, dat het
Stundisme een macht in Rusland geworden
is. De Baptisten en Stundisten weigerden echter
Avondmaalsgemeenschap te houden met de
oude Stundisten.

Gemengd Nieuws.

De bekende Londensche weesverpleger Dr.
Barnardo heeft aangeboden, om 1000 weeskinderen
van vermoorde Armeniers in zijne weeshuizen
op het platte land van Engeland te verplegen. Of van
dit aanbod zal worden gebruik gemaakt is nog de
vraag. Want de Sultan belooft het vertrek van de
weesen der slachtoffers, in de hoop, dat zij tot het
Mohammedanisme zullen gebracht worden.

In een Duitsch blad vinden wij medegedeeld, hoe
men in sommige gemeenten in N.-Amerika de ledige
kas tracht te vullen. Men houdt gezellige bijeen-
komsten, pick nicks; men laat oesters eten, en
verhindert dan daaraan baas, om aan het benoedigde
geld te komen. De Epiphania-gemeente te Win-
chester in Massachusetts liet een toneelstuk »de
Mikado» opvoeren; de Episcopale kerk van Jersey
City kreeg door het laten opvoeren van de operette
»de Talisman» zulk een toeloop, dat men besloot
tot een tweede opvoering van dit stuk.

De veelgelezen roman van Du Maurier »Trilby»
kwam bij deze kerkelijke vermakeligheden zeer te pas.
»Trilby» is een roman-heldin, die bij uitstek schoon
gevoerde voeten bezit. Nu organiseerde men »Trilby-
avonden». Een van die avonden, door de jonge dames
van de Episcopale St. Johannes-gemeente te New
Brunswick in den Staat New Jersey gehouden, wordt
in een blad van New-York aldus beschreven:
»De plaats, waar de gezellige samenkomst gehouden
werd, was de kapel, die met bezoekers overvloed
was. De voorste banken werden ingenomen door
jonge mannen. Voor het platform was een gordijn
gespannen, dat acht deim van den grond af hing.
De heer Charles Wright trad nu voor het gordijn
en sprak tot de vergadering: »Verscheidene jonge
dames van deze gemeente zullen op de rij achter
dit gordijn verschijnen. De hier aanwezige jonge
heeren worden verzocht op die dame te bidden,
wier voeten zij het schoonste vinden. Den hoogsten
bieder zal de eer en het geluk te beurt vallen om
met de dame op wie hij loof te soupeeren, en
tegelijk bijdragen voor de som, die wij ten bate
der kerk noodig hebben». Luid applaus! Men boog
zich voorover, om de voeten te bewonderen die
onder het gordijn zichtbaar werden. »Twee dollars»
riep een jong mensch. »Drie» riep een ander.
Men boog tegen elkander op, totdat elk een der
jongelieden een dame voor het souper had.

Een afschrikwekkend voorbeeld! Gelukkig blijven
de Gereformeerde kerken in Nederland tot hertoe
afkeurig van dergelijke praktijken.

WINKEL.

Door Kinderen.

EEN VERGEEFSCH REIS.

X.

Tegen den bepaalde tijd waren al de twaalf
mannen weer aan het strand. Het hout was
gehaakt en in de boot gebracht. Doch met het
vinden van water was 't minder goed gegaan.
Een bron had niemand kunnen vinden, en zoo
had men zich dan moeten behelpen met het
min frissche water uit een pool. Met dit vocht
had men drie vaten kunnen vullen, doch ieder
hoopte, dat het niet tot gebruik zou noodig zijn.
De bootman overzag het groepje en op eens
ontdekte hij dat er een ontbrak.

»Waar is de lord?», vroeg hij aan den matroos,
»laat hem nu niet drien. 't Is hoog tijd.»
De matroos, die lang niet op zijn gemak was,
moest nu wel spreken. In korte, afgebroken
woorden vertelde hij hoe hij uit was gaan ru-
sten, en bij zijn ontvaken uit den dommel den
lord had gemist. Hij was hem dadelijk gaan
zoeken, had geroepen en geschoten, en ook
wel van meer dan een kant antwoord gekregen,
maar den jongen had hij nergens gevonden.
»Daar zal wat voor je opspitten», sprak de
bootman tot den matroos, die dat zelf ook wel
wist. »Maar wat zullen we nu doen?»

Na kort berand besloten allen, dat het best
zou zijn, eerst naar boord te gaan, de lading
af te leveren, en de bevelen van den kapitein
te vragen. Zoo geschiedde ook; 't was reeds
donker, toen men bij het schip aankwam.
De kapitein keek niet vriendelijk, wijl 't al zoo
laat was en zoodra alle mannen binnen boord
was, gaf hij last de ankers te lichten.

Nu echter trad de bootman, die 't laatst in
de boot was gebleven, haastig op den kapitein
toe, en vertelde hem in korte woorden wat er
gebeurd was.

»Daar hebt je 't nu al!» riep de kapitein
verschrikt en toornig den stuurman toe; »dat
komt er van, dat ik je raad volgde en de
jongen liet meegaan. Wie weet, of hij ooit
weerom komt. In alle geval moet hij dadelijk
opgezoekt. Zet de boot uit!»

Er was geen gebrek aan liefhebbers om den
tocht te ondernemen, want Walter was gelijk
we weten, bij allen bemind. Acht mannen wer-
den uitgezonden en hun werd gelast overal waar

zij maar konden te zoeken, luid te roepen,
te schieten, in 't kort alles te doen om den ver-
loren terug te vinden. De matroos, die niet op
Walter gepast had, ontving een zeer strenge
straf.

Immiddels was het stikdonker geworden. Ge-
lukkig was het stil weer, maar toch moest de
boot met de grootste behoedzaamheid varen,
te meer wijl niemand 't water hier kende en het
op de rotsige, vulkanische kust niet ontbrak aan
gevaarlijke klippen. Zoo voer men dus voor-
zichtig verder, doch wellicht juist daardoor
raakte de boot min of meer uit den koers, en
toen men eindelijk dicht bij land was, bleek het
dat de oever op die plaats veel te steil was om
er te kunnen landen. De mannen roeiden dus
verder, doch het duurde zeer lang eer zij een
plek ontdekten hadden, waar het mogelijk was aan
land te komen.

»Men moet voor zijn evenmens wat over
hebben», sprak een van de matrozen »maar
anders liet ik zoo'n tocht met gevegen over
aan de liefhebbers.»

»Ik ook» antwoordde een ander »maar 't is
voor den lord en dat is een wakkere jongen,
zooals je gisteren nog hebt gezien. Als hij er
een uit de zee redt, mogen wij hem wel uit het
bosch helpen.»

De vraag was echter hoe? In het bosch bran-
den geen lantaarns, en men kon ook niet aan de
buren gaan vragen, of ze ook een jong-
menschen hadden zien verdwalen. »'t Was daarbij
op het land nog wel zoo donker als op 't water.
Al stak elk man zijn lantaarn op, en liepen er
zelfs twee met brandende fakkel, dat gaf eigen-
lijk alleen genoeg om een weinig om en achter
zich te kunnen zien, en niet met het hoofd
tegen de boomten te loopen, of over de struiken
en takken tegen den grond te slaan.

Tewijl een man in de boot bleef, drongen
de anderen dieper het bosch in, waar zij niet
afgebroken takken om zich heen sloegen, ten
einde hoos gedriede, als 't er zijn mocht, te ver-
schrikken en weg te jagen. Daarbij hieven ze
telkens een luid geschreeuw aan eveneens met
hetzelfde doel, en bovenal om den verlorenen
te berichten, dat men bezig was om hem te
zoeken. Er kwam echter geen antwoord, en
zoo gingen dan de mannen verder, hoe moei-
lijk 't ook was in de wildernis een weg te
vinden.

Na een paar uur was men even vissen. De
kleeren van allen waren gehavend en gescheurd;
menigeen had door 't vallen een buil gekregen
of zich aan handen en voeten gewond, bij 't
gaan door stekelig struikgewas. Allen waren
moe, en er was nog geen spoor van den ver-
loren gevonden.

»Mannen!», sprak er een, »wij zijn zeker niet
in den goeden koers. Als de lord hier in 't
bosch zat, moest hij ons gehoord hebben, doch
je vernemst niets dan 't geschreeuw van die
hastelijke ullen. We zoeken zeker op de verkeerde
plaats.»

»Dat ben ik met je eens», sprak een ander;
»als ik 't wel bedenken, is de kans ook veel
groter, dat de lord uit het bosch naar 't strand
is gegaan. Daar is ten minste hoop, dat ze van 't
schip hem zien zullen. We moeten op 't strand
gaan zoeken.»

Die raad vond algemeene instemming. Mis-
schien kwam er wel bij, dat allen den tocht in
het bosch hartelijk moe waren. Zoo keerde
men dan terug en bereikte na veel zoeken
eindelijk het strand, doch op een andere plek
dan waar men geland was. Gelukkig konden de
mannen in de verte het licht van de lantaarn
der boot bespeuren.

Hoe vermoede ook, toch deden allen hun best
om den gezochte te vinden. Doch weer was al
zoeken en schreeuwen vergeefs. Moedeloos
gaven ze 't eindelijk op, en keerden tegen den
morgen naar hun boot terug.

»Hebt jellu wat gevonden?» vroeg de man
die in 't duister nog altijd zat te wachten.

Niets was 't antwoord. »We kregen zelfs niet
't minste gehoor.»

»De lord heeft misschien een ongeluk gekre-
gen», sprak er een. »Wie weet of hij niet dood is?»

»Hij kan ook geslapen hebben», merkte een
ander op.

»Prettig slapen», zei een derde, »ik lig ook
liever in de kooi; ja de hondwachter is nog beter
dan slapen in zoo'n bosch.»

(De hondwachter was de wacht, die midden in
den nacht werd betrokken; en zeer onange-
name, wijl men er voor gepord werd, midden
in den tijd van slapen.)

»Of?», sprak een ander, »misschien houdt hij
zich stil en wil hij eens zien, hoe hem het leven
aan den wal bevalt. Hij is pas voor 't eerst op
zee, en 't scheepsleven leek hem wellicht niet.»

Maar de een na den ander kwam daar
tegen op. Nooit had iemand er iets van gemerkt,
dat de jongen een hekel zou hebben aan 't
zeemansleven, te meer daar ieder van hem hield.
Ook begreep men, dat Walter niet zoo dom
zou zijn geweest, om moedwillig zonder wapens
en gansch alleen achter te blijven op een on-
bewoond eiland, waar tot nog toe ongeveer
niets gevonden was om te eten of te drinken.
Doch wat men ook mocht denken, de hoofd-
zaak was en bleef, dat men een vergeefsche reis
had gemaakt, en dat speet ieder oprecht, aller-
eerst om den lord zelf.

De morgen brak aan. Men mocht niet langer
uitblijven, en zoo roeiden de mannen weer naar
't schip, waar al velen op den uitkijk stonden,
in de stille hoop dat de vermiste nu toch wel
zou gevonden zijn.

AAN VRAGERS.

Een onzer lezersessen vraagt waarom men
juist zeven lijdensweken heeft.

Hierin is 't gevoelen verschillend. Men kan
in deze zeven weken een voorbeelding zien van
de zeven dagen der »lijdensweek», dat is van de
laatste week onzes Heeren hier op aarde, voor
zijn sterven. Ook echter kan men in het lijdens
des Heeren zeven hoofdzaken onderscheiden,
waaraan dan telkens een ter behandeling voor
de gemeente werd aangewezen. Eindelijk wijst
het »sevental» op volheid, volkomenheid, op een
geheel, gelijk de lijdensgeschiedenis is.

't Is zeer aannemelijk, dat meer dan één dier
redenen er toe geleid heeft, juist zeven lijdens-
weken aan te nemen.

HOOGENRIJK.

Gereformeerde Gezindheid.

Gereformeerde Kerken.

BEROEPEN: Heerde (Gelder), F. Moet, te Opper-
doorn (N.H.) — Oultgenplaat, J. Zipp, cand. a/d.
V. U. — Bleiswijk, J. G. Meynen, cand. te Groningen.
AANGENOMEN: Ermelo, E. H. Rollmann, cand.
te Ermelo.
BEROEPEN: Nes en Wierum, W. Hoogland, cand.
a/d V. U. — Amersfoort, C. B. Ravinck, te Rot-
terdam. — Beunwyk, Sluipwijk en Haastrecht, H.
Thomas, cand. a/d V. U. — Genemuiden, J. Schoe-
maker, te Lutter a/d Dedemsvaart (el. Ommen).
Nederlandsche Hervormde Kerk.
BEROEPEN: Geertruidenberg, F. W. Drijver, te
Groothuizen en Avenhorn. — Geervliet, J. de Visser,

te Brakel. — Bruijsse, A. ten Have, te Polsbroek
c. a. — Anna Paulowna, S. Medema, te St. Maar-
ten. — St. Laurens en Bruggdamme (el. Middelburg),
H. J. Couvée, te Kerkwerve (el. Zierikzee). — Haan-
ten (el. Bommely L. Balk, te Rumpt. — Geldermal-
sen (toez.), D. Cladder, te Schoonewoud. — Voort-
huizen, K. Eekhof, te Weerkhoven. — Beerta, R.
Ruijting, te Odoorn. — Werve, J. W. Swaan, te
Wichmond. — Vinkeveen, H. G. van Koud, te Woer-
den. — Hantum, D. Ozinga Mz., te Wijk. —
Schermerhorn, J. B. Bleeker, cand. — Pernis, J.
Bootsma, te Zoetermeer en Zegwaard.
AANGENOMEN: St. Jacobi Parochie, A. van Wijk
Jr. cand. — Velzen (N.H.) P. A. Klap, te Ooster-
land c. a. (Zee).
BEROEPEN: Scherpenzeel, G. van Kempen, te West-
broek c. a. — Moerdijk, K. Jansen, te Veessen. —
Reeuwijk, C. J. Wamers, cand. — Heete en Leende,
C. J. Montijn, te Chaam. — Nijehaske, J. Barbas,
te Schaarbeerg. — Nieuwland c. a. D. Cladder,
te Schoonewoud. — Ootmarsum, H. Smits, te
Nieuw-Leusen. — St. Laurens, H. J. Couvée, te
Kerkwerve (el. Zierikzee). — Hindeloopen (el. Sneek),
J. Groeneweg, te Westerschelling. — Ransdorp en
Schellingwoude, A. H. L. de Bel, te Bossum. —
Neeftlangbroek, P. Bongers, te Kamerik. — Ooster-
wierum, J. Kruseman Arez, te Wormer. — Oude-
schans, G. Nijhoff, cand.

Advertentien.

Heden behaagde het den Heere, mijne
geliefde Echtgenoot,

TRIJNIE VAN VUURE,

na een langdurige ongesteldheid, in den
ouderdom van ruim 66 jaren, tot Zich te
nemen.
Bijna 46 jaren mocht ik door eenen ge-
lukkigen Echt met haar verbonden zijn.
Diep bedroefd staar ik met mijne Kin-
deren, Behuud- en Kleinkinderen de overledene
na; doch de troost, dat zij in den Heere
zeker haren Borg mocht vinden, en de
zekerheid dat zij thans mag juichen voor
den trone Gods, lenigt onze smart.

J. BART.
Overleed, gem. Monnikendam,
24 Maart 1897.

Het behaagde den Heere op 16 Maart j.l.,
onzen geliefden broeder mede-optieners, den
Heer

JACOB SCHAGER,

op te roepen tot zijne eeuwige rust, op
den leeftijd van 44 jaren.

Met voorbedrige toewijding diende hij
den Heere in de gemeente; zijne nage-
dachtenis zal in zegening zijn.

Trooste de Heere de bedroefde gade en
kinderen, en moge zijn haastig sterven ons
tot een spoorslag zijn tot arbeiden, waken
en bidden.

Namens den kerkeraad der Geref. kerk
te Helder.

J. BOOTSMA, h. t. Praetor.
P. KRAMER, Scriba.

Helder, 19 Maart 1897.

L. G. WEISZ & Co.,

Commissionairs in Effecten,
Prinsengracht bij de Prinsensstraat,
No. 157,
AMSTERDAM.

P. VAN EIJK.

Firma JOHANNES KRAMER & Co.,
DAM 15—17, AMSTERDAM.

Koopen en verkoopen EFFECTEN, diverse LOTEN en vreemde COUPONS. Wisselen Gouden,
Zilveren MUNTEN en vreemde Banknoten. Stippen PROLONGATIEN en BELEENINGEN. Nemen gelden
à DEPOSITO 1/2 pCt. onder de prolongatiekoers. Bedragen tot en met Duizend Gouden worden
op vertoon terugbetaald.

BESTE VOEDSEL VOOR KINDEREN.

De Normale Kindermelk,

Zien wij er niet gezond uit?

(volgens Dr. BACKHAUS, Professor aan de Universiteit
te Göttingen), is verkrijgbaar bij de Heeren:
Wed. J. GERBER & Zn., Heeregracht 517.
G. W. VAN HEUSDEN, Utrechtsestraat 133 en
Galerij 1.
H. VINGERHOED, Kalverstraat 216.
P. PIETERSE Jr., Schippergracht 16.
F. G. LEBBING, Prinsengracht 807.
C. J. HEIN, Van Baerlestraat 44.
GERH. GISEN, Haarlemmerstraat 25.
G. NELISSEN, Van Woustraat 22.
J. B. STULTJENS, Wolvenstraat 27.
A. VELDHOFF Jr., Overtoorn 140, hoek 2de Constantijn
Huyzenstraat.
F. J. LUCAS, Nassaukade 117.
J. J. DETERMAN, Plantage Kerklaan 26.

10. Zij komt der natuurlijke voeding het meest nabij.
20. Zij blijft in iedere temperatuur maanden goed.
30. Zij is voor direct gebruik gereed, zonder
blijmengen van andere stoffen.
40. Zij wordt gretig door de Kinderen genomen.
50. Zij ondergaat dezelfde natuurlijke vertering als de
Moedermelk.
60. Zij is door haren lagen prijs in 't bereik van bijna iedereen.

Wij gebruiken niets dan de
Normale Kindermelk,
(Gedeputeerd Merk Plagaster)

UIT DE REINDOR FABRIEK IN ONS LAND:
M. VAN DER HAGEN,
te Zoetermeer.

Prospectus wordt gaarne verstrekt door het Hoofddepôt:
RAADPLEEG UWEN GENEESHEER.

Uitgave van den BOEKHANDEL, voorheen Hoveler & Wormser

Dagen van Goede Boodschap

DOOR

Dr. A. KUYPER.

Deel I. In den Kerstnacht. Deel III. De Paaschmorgen.
„ II. Oud- en Nieuwjaar. „ IV. Op den Pinksterdag.

4 deelen ingenaaid f 3.60; in 4 fraaie stempelbanden f 5.60; elk deel
afzonderlijk ingenaaid f 1.20; gebonden f 1.75.

ELECTRISCHE DRUKKERIJ, voorheen J. J. ARNDT & ZONEN.

3 fonkelnieuwe, kostbare kruisen in pantser
voor Indis gebouwd, gezagendeeds

Salon-Pianino's, f 255 en f 355,
van expediteer te koop, waarde pl. m. het
dubbele. Wordt ook op zicht geleverd.
Motto: Pianino, Bureau van dit blad.

Te koop aangeboden

aan den meestbiedende: »DE HERAULT» van
Mei 1886 tot op heden. In losse bladen, goed
bewaard en geheel compleet. Brieven franco,
onderlett. D., Bureau van dit blad.

f 1.25, nu voor f 0.80, fr. per post.
Prof. D. P. D. FABIUS,
Beschouwingen over het Huwelijk.

Dit belangrijke werk wordt, zoolang de voor-
raad strekt, na ontvangst van f 0.60 franco
toegezonden door

A. FISSCHER, Boekh. Utrecht.

Ook nog een klein getal voorhanden van:

Prof. D. P. D. FABIUS,
De Fransche Revolutie.

Prijs f 1.25, franco per post nu voor
f 0.75 bij

A. FISSCHER, Boekh. Utrecht.

Een jaar op reis in dienst der Zending.

Bovenstaand werk wordt in zeer soliden halt
chagrinereden band gebonden voor f 1.50, op
de Boekbinderij van

F. L. VAN DER BOM,
Bloemgracht 79, Amsterdam.

Voor het binden in den door den uitgever
verkrijgbaar gestelden linnen band, wordt 50 Ct.
berekend.

Bij D. DONNER, te Leiden, is verschenen

Huiskamer en Keuken.

EEN TWEETAL SCHETSEN,
DO